

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/8485,Projekt-Wola-Pamieci-1944-5-sierpnia-2012.html>
26.04.2024, 17:50

Projekt „Wola Pamięci 1944” - 5 sierpnia 2012

Wykażmy Wolę Pamięci!

Nie pozwólmy, by zamordowani przez Niemców mieszkańcy Woli zostali zapomniani.

Projekt „Wola Pamięci 1944” - 5 sierpnia 2012 r.

„Wola Pamięci 1944” to projekt, którego celem było upamiętnienie oraz przypomnienie wydarzeń związanych ze zbrodniami niemieckimi wobec warszawskiej ludności. Najbardziej okrutne zbrodnie, jakich dokonano na bezbronnych cywilach, miały miejsce w pierwszych dziesięciu dniach Powstania na Woli, Ochocie i w Śródmieściu. Szacuje się, iż podczas powstania zginęło około 200 tysięcy z 700.000 warszawiaków zamieszkujących objętą walkami powstańczymi Warszawę. Liczba ta, stanowiąca 1/3 mieszkańców stolicy, tylko w niewielkim stopniu obejmuje straty wynikłe z bezpośrednich działań. W większości ludzie ci, bez względu na wiek i płeć, zostali bestialsko zamordowani w masowych egzekucjach, przeprowadzanych przez oddziały zwalczające Powstanie, zgodnie z rozkazem Reichsfuehrera SS Heinricha Himmlera, by „każdego mieszkańca zabić”, a miasto „zrównać z ziemią”.

U zbiegu ulicy Górczewskiej i alei Prymasa Tysiąclecia, w miejscu upamiętniającym największy na Woli masowy mord, Biuro Edukacji Publicznej IPN w dniu 5 sierpnia 2012 r. przeprowadziło projekt

edukacyjny „Wola Pamięci 1944”. Celem projektu było przede wszystkim godne upamiętnienie znanych i nieznanych z nazwiska ofiar niemieckiej zbrodni w czasie Powstania Warszawskiego. Działania projektu adresowane były przede wszystkim do mieszkańców Woli. Chcieliśmy zwrócić ich uwagę na fakt, iż z wieloma miejscami, które co dzień mijają, związane są tragiczne losy ludności Warszawy. Nazwa projektu to gra słów, którą organizatorzy chcieli dotrzeć również do młodego pokolenia. Zadania wyznaczone przez założenia projektu Wola Pamięci 1944 były dwojakiego rodzaju – po pierwsze oddać należny ofiarom hołd i szacunek, po drugie edukować, aby kolejne pokolenia stały się nośnikami pamięci o zbrodni.

Istotnym elementem projektu było także spotkanie ze świadkami historii. Spotkanie to miało charakter pośredni – przez możliwość zapoznania się z fragmentami nagrań wypowiedzi dotyczących doświadczeń i przeżyć świadków historii, oraz bezpośredni dzięki spotkaniom z uczestnikami tamtych wydarzeń. Można było również obejrzeć wystawę ukazującą losy ludności cywilnej na Woli w czasie Powstania Warszawskiego, a także wysłuchać krótkich prelekcji o historii Woli. Piętnastominutowe wykłady odbywały się kwadrans przed i po pełnej godzinie, począwszy od godziny 10.00. Uzupełnieniem odczytów, wygłoszonych przez specjalistów z trzech instytucji: Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Woli oraz IPN, były kilkuminutowe archiwalne filmy dokumentalne, związane z ludnością oraz miejscami pamięci na Woli. Projekt „Wola Pamięci” był również okazją do rozmowy z ekspertami, naukowcami, badaczami zbrodni niemieckich. Podczas realizacji działań Instytut Pamięci Narodowej zwrócił się do

Mieszkańcy Woli!

Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w ramach Programu „Wola Pamięci 1944” zbiera świadectwa, relacje, dokumenty oraz zdjęcia dotyczące ludobójstwa w sierpniu 1944 r. na Woli.

Zwracamy się z gorącym apelem o zgłaszania się wszystkich osób: bezpośrednich oraz pośrednich świadków, rodziny ofiar.

Chcemy godnie upamiętnić ofiary niemieckiej eksterminacji, podając nie tylko ich liczbę, ale pokazując indywidualny charakter zbrodni, przywołując konkretne historie, „nadając” ofiarom imiona. Bez Państwa wsparcia będzie to jednak niemożliwe. Prosimy więc o pomoc w zbieraniu informacji o konkretnych osobach, miejscach, sytuacjach i wydarzeniach.

Bardzo prosimy o kontakt.

Tel. 22 431 83 38

e-mail: wola.pamieci@ipn.gov.pl

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

**Nie pozwólmy
aby zamordowani
mieszkańcy Woli
zostali zapomniani.
Wykażmy Wolę Pamięci!**

mieszkańców Woli z apelem o zgłaszanie się bezpośrednich i pośrednich świadków, rodzin ofiar w celu udokumentowania ich świadectwa. IPN chce w przyszłości upamiętniać ofiary niemieckiego ludobójstwa, podając nie tylko ich liczbę, ale pokazując indywidualny charakter zbrodni, przywołując konkretne historie, nadając „ofiaram” imiona.

Nie pozwólmy aby zamordowani mieszkańcy Woli zostali zapomniani. Wykażmy Wolę Pamięci.

Program prelekcji i wykładów

Godzina	Temat	Osoba prowadząca
10.15	Przemysł na Woli Po prelekcji: Film z cyklu <i>Powstańcy. Dzień 5. Realizacja Ewa Żmigrodzka, Krzysztof Zwoliński (ok. 5 minut)</i>	prof. dr hab. Jan Żaryn
10.45	Tajemnica zamknięta w Sfinksie Po prelekcji: Film z cyklu <i>Powstańcy. Dzień 6. Realizacja Ewa Żmigrodzka, Krzysztof Zwoliński (ok. 5 minut)</i>	Maria Ejchman (Muzeum Woli Oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy)
11.15	Zgrupowanie Chrobry II na Woli Po prelekcji: Film z cyklu <i>Tablice Pamięci realizacja Stanisław Kostrzewa (ok. 7 minut)</i>	Lidia Świerczek (Muzeum Woli Oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy)
11.45	Wolskie ślady wielowyznaniowości i wielokulturowości w projektach Muzeum Woli. Po prelekcji: Film z cyklu <i>Tablice Pamięci pt. Barykada - realizacja Łucja Klimas (ok. 6 minut)</i>	Zygmunt Kościelski (Muzeum Woli Oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy)
12.15	Zbrodnie niemieckie na Woli Po prelekcji: <i>Filmowe fragmenty relacji świadków historii - Anna Katanowska</i>	Konrad Starczewski (BEP IPN)
12.45	Powstanie Warszawskie na Woli Po prelekcji: <i>Cena naszej wolności. realizacja: BEP IPN</i>	dr Szymon Niedziela, (Muzeum Powstania Warszawskiego)
13.15	Kapitulacja Powstania - perspektywa ludności cywilnej Po prelekcji: <i>Fragmenty archiwalnych kronik z Powstania Warszawskiego (ok. 3 minut)</i>	Maciej Podbielkowski (Muzeum Powstania Warszawskiego)
13.45	Szpital na Płockiej - losy pacjentów i lekarzy Po prelekcji: <i>Fragmenty filmu Szpital Dobrej Woli reż. Jadwiga Zajčková (ok. 10 minut)</i>	Prof. Jan Zieliński
14.15	Obóz przejściowy w Pruszkowie Po prelekcji: <i>Filmowe fragmenty relacji świadków historii - Stanisław Maciej Kicman</i>	dr Szymon Niedziela, (Muzeum Powstania Warszawskiego)

14.45 Śledztwo IPN w sprawie Woli

Prokurator IPN prok. Jolanta
Chankowska

Zakończenie o 15.00

PLIKI DO POBRANIA

[Projekt „Wola Pamięci 1944” - ulotka \(pdf, 1.16 MB\)](#)